

KŘEPELKA, Karel: *Historie ochotnického divadla v okrese Hradec Králové. Hradec Králové, OKS 1983. 96 s. MVČ Hradec Králové.*
DNM: C 13.225, Pl, JDO Jirásek, 1939. Obr. Kupec a Kašpárek.
SOKA Hradec Králové: Spolky, společenské organizace a družstva 1986-1951, reg. č. 590-617. Spolky divadelní, skupinový inventář 1867-1987; JDO Jirásek 1933-1960. Ev. č. pomůcky 191.
SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

 Ve 20. letech 20. stol. **LD Sokola**, činné i koncem 30. let.
SEZNAM LD Sokola, 1929-1930. Rkp. 9 s. SÚA: Sokol, ka 183. Kopie kART.

TŘEBEŠICE, o. Benešov
1925 zal. ČOJ, činná do 1932, obnovena 1937.

SA Milan Strotzer.
SOKA Benešov: Spolkový katastr.
SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

TŘEBEŠOV viz VELKÝ TŘEBEŠOV, o. Náchod

TŘEBĚJICE, o. Tábor
OS 1922 členem ÚMDOČ.

INFORMACE pro MČAD: Místopis okresu zprac. Miloslav Šrámek a Tomáš Pexa. Rkp. 1998. kART.

TŘEBĚTICE, o. Jindřichův Hradec
1922 *Spolek pro postavení pomníku padlým hrdinům* sehrál v hostinci M. Ondráčka To byla noc.

INFORMACE pro MČAD Stáňa Štěpánková. Rkp. 1998-2000. PC ART.
SOKA Třebíč: Fond Moravské Budějovice, i. č. 308 N, ka 96.

TŘEBĚTÍN, o. Kutná Hora
1932 zal. uč. J. Wolf OS, od 1936 jako *DOS Vrchlický*, hry se zpěvy, později Paličova dcera, Maryša. Zájezdy do okolí. Aktivní i za 2. svět. v., též po 1945.

INFORMACE pro MČAD zprac. B. Neumanová. Rkp. kART.
SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

TŘEBÍČ, viz též BUDÍKOVICE, NOVÉ MĚSTO, PTÁČOV, SLAVICE, o. Třebíč
1660 div. činnost řádu jezuitů, hostování u františkánů. 1792 *Komediantská skupina G. H. Neumanna* v souvislosti s korunovací císaře Františka I.
Kolem 1810-1811 zde české divadlo h. studenti kteří přijeli na prázdniny z Prahy, „jim pomáhali někteří starší zkušení herci z ochoty“. Zdejší student Chmela pozval spolužáky V. K. Klicperu a Fr. Turinského, h. v měšťanském domě U Hedvábných.

Třebíč byla pro chlapce jako divadelní Mekka. ...Diváků zde bylo vždycky tolik, že se ani nemohli vtěsnat do velkého pokoje. Vědlo divadla se mládež pravidelně scházela v hostinci U Padrtů. Tam se recitovalo, zpívaly lidové písně.

Jaroslav Kopeš: Dva z rodu Klicperova. AS 1985, č. 12, s. 21.

20. léta 19. stol. záznam o vlivu divadla na obnovení národního života ve městě. 1861 zal. *Měšťanská beseda*, poč. ODi. 1864 3 představení v aréně městského pivovaru. 1867 zal. *Jednota katolických tovaryšů*, např. 1900 Sedlák Zlatodvorský (Birch-Pfeifferová), 1901 Slavnostní schůze (A. Ludík). Od 1871 v Besedním domě (později Nd) na Karlově náměstí. Novým podnětem pro ODi 1871 zřízení gymnázia. Studující vysokých škol z Třebíče se sdružili v *Komité studujících třebíčských* (později *Akademický klub*), hráli především o prázdninách. 1877 Prodaná

716 / Národní dům.

láska, Veselohra (Jeřábek). 1875-1921 *Dívčí pěvecké sdružení Vesna*, v poslední čtvrtině 19. stol. jediný spolek hrající pouze česky, např. 1878 zpěvohry *Dívčí ústav* (Suppé) a *Žádný muž a tolik děvčat* (Suppé). Spolupráce s *Měšťanskou besedou* a *Řemeslnickou besedou*, později s Lumírem, např. 1900 U Božích muk (Želenský), za ved. A. Kofránkové, dále opery (s hostujícími pěvci) Marta (Flotow), Čarostřelec (Weber), Starý ženich (Bendl), V studni (Blodek) atd. 1894 zal. *Pěvecko hudební spolek Lumír*, 1914 spojen s *Vesnou*. Koncem 19. a zač. 20. stol. ODi v řadě spolků, některé jako hlavní činnost, jiné jako doplněk. Mj. Zábavní odbor *Národně vzdělávací dělnické besedy Palacký* 1900 Nechtějí se vdávat (Štolba), *Spolek katolických dělníků*

717 / Sokolská scéna, scénický návrh Luboše Vidláka pro inscenaci *Vzbouření na vsi*, 1949.

a *Akademický feriální klub*. Také Zábavní odbor *Řemeslnické besedy*, *Sokol*, *SDO*, *Umělecká besídka*, *Hasičská jednota*, *Dělnický spolek Sušil* (1938 členem ÚMDOČ). Prvním spolkem s výhradně div. činností 1909-1939 *Ochotnická DJ Vrchlický*. Na ni navázala *DJ Tyl* (převzala i její fundus). 1930-1941 *DO Sokola*, 59 insc. ve 124 představeních. Zábavní a vzdělávací *spolek Slavoj* 1938 členem ÚMDOČ. Ve válečných letech *DS Učňovská besídka*, h. na nádvoří obuvnického závodu Aeterna zejména operety a kabarety.

Po 1945 vedle tradičních DS ve vlastní budově *DS Sušil*, r. J. Kroupa (známý betlémář) a spolek *Slavoj*, r. Smrž. Třebíč sídlem Jiráskova okrsku ÚMDOČ, 10 jednot. 1949 majitelem div. sálu v Třebíči-Borovině *Dkr zaměstnanců n. p. Jas*. Dále v ulici Smila Osovského majitelem spolek *Sušil*, v čp. 4 majitelem *Jednota katolických tovaryšů*.